

עמ"ת 31505/09/17 - כ ש נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו

עמ"ת 17-09-31505 ש(ענ)ר נ' מדינת ישראל

לפני כבוד השופט יוסף טופף
העורר:
כ ש
ע"י ב"כ עו"ד יפהעט כז
נגד
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד מיכל אפלבויים
המשיבים:

החלטה

לפני עורך על החלטת בית המשפט השלום בתל אביב (כב' השופט ר' פרי), על פי העורר עד לתום ההליכים. עיקר העורך סב סב בבקשת העורר לאפשר לו להתייצב לראיון קבלה בקהילה הטיפולית "צדדים", ולעבור את הבדיקות הרפואיות הנדרשות לשם קבלתו. כמו כן, ביקש העורר להפנותו לקבלת תסקירות שלמים מאות שירות המבחן, לאחר קבלת עמדת הקהילה הטיפולית ותוצאות הבדיקות הרפואיות.

הרקע לעורר

1. ביום 20.4.2017 הוגש נגד העורר כתב אישום (ת"פ 30053-04-17), המיחס לו עבירות של תקיפה סתם ואיומים כלפי אמו. נטען כי העורר, המתגורר בבית אמו, התווכח עמה על רקע סירובה לחתן לו את כרטיס האשראי שלה. העורר אחז בחזקה את ידה של אמו, לקח ממנה בכוח את כרטיס האשראי ודחף אותה. בתגובה, אמו של העורר הכתה בו בכתפו באמצעות שלט הטלויזיה. בנוסף, העורר אמר לאמו שהוא ירצה אותה ויגמור את העניין אחת ולתמיד.

2. ביום 16.5.2017, מסגרת הליך המעצר (מ"ת 30074-04-17), שוחרר העורר למעצר בבית החולים "לופט" בתל אביב, כך שכל יציאה מהמקום תלולה על ידי איש צוות. כמו כן, נאסר על העורר ליצור קשר עם אמו ולהתקרב אליה עד לטווח של 300 מ' ממנה.

3. ביום 28.7.2017 סמוך לשעה 19:55 הפר לכואורה הנאשם ההוראה החוקית שנקבעה בהליך המעצר דלעיל, בכך שעזב את ההospital ללא ליווי. באותו היום, סמוך לשעה 22:00 הגיע העורר לבית אמו וביקש

להיכנס. אמו סירבה להכנסו והעורר עזב את המקום. למחמת היום, בשעה 11:00 הגיע העורר פעם נוספת לדירת אמו ונכנס פנימה ברשותה. אולם, בהמשך סירב העורר לצאת עד שאמו הזעיקה את המשטרה. בשל כך, הוגש נגד העורר כתב אישום נוספים בגין עבירה של הפרת הוראה חוקית (ת"פ 17-08-4180).

. 4. בד בבד, הוגשה נגד העורר בקשה למעצרו עד לתום ההליכים (מ"ת 17-08-4217), ובעקבות החלטת בית המשפט קמא לעצרו, הוגש העורר שלפני.

ההחלטה בית המשפט קמא

. 5. בית המשפט קמא ציין בהחלטתו כי אין חולק בדבר קיומן של ראיות לכואורה וכי לעורר שיש הרשות קודמות/רישומים פליליים בעבירות איומיים ותקיפה, כאשר בתיקים משנת 2015 הופסקו ההליכים. כל שלמעשה, לחובת העורר הרשעה אחת מרץ 2017 בגין איומיים ותקיפה נגד אמו.

צוין כי חווות דעת פסיכיאטרית בעניינו של העורר העלתה שהוא סובל ממחלת נפש, אך בעיתוי הרלוונטי אין עדות להיויתו נתון במצב של החמרה פסיכוטית ואין סימפטומים פעילים. כמו כן, הביע הפסיכיאטר המחויז עמדתו כי בעת ביצוע המעשים יכול היה העורר להבחין בין טוב לרע.

על פי תסוקיר שירות המבחן, שנערך בעניינו של העורר,علاה כי העורר מקור באופן עמוק וחומרים, בעל קשיים נפשיים משמעותיים, שאינם מתאימים בשלב זה למהלך טיפולו דרשתי לאלה הסובלים מתחלאה כפולה. לאור ההतמכרות הפעילה של העורר והסיכון להמשך התדרדרותו סביר שימוש בסמים והתנהלות שאיננה מוסתת, בשים לב לתחילת התיציבותו של העורר והסיכון לטיפול הנפשי במבחן, לא בא שירות המבחן בהמלצתה לבחון התאמתו של העורר לטיפול גמילה בקהילה. שירות המבחן סבור כי ככל שיביע העורר נוכנות, הדברים צריכים להיעשות במסגרת התקיק העיקרי.

בית משפט קמא ציין כי לא הייתה בידי ההגנה להציג חלופת שחרור אחרת, אך עתרה לקבלת תסוקיר משלים מטעם שירות המבחן, לצורך בחינת התאמת העורר לקהילה "צעדים" שעוסקת למי שסובל מתחלאה כפולה וטענה כי בבית המשפט יש שיקול דעת, חרף התסוקיר, להורות על שליחתו של העורר לבדיקה ההתאמאה.

התביעה התנגדה לבקשה ועתרה למעצרו של העורר עד תום ההליכים בהיעדר חלופה, בשים לב להרשעה בפליליים, הסיכון הנשקייף והמצב הנפשי.

בית המשפט קמא ציין בהחלטתו כי "אכן, עניין לנו בעבירה של הפרת הוראה חוקית, שכן עליה מחלוקת ריאיתית, שהיא כשלעצמה מצדיקה שחרור בחלופה. עם זאת, המקרא שבפנינו מורכב

הרביה יותר. עניין לנו למי שבבערו הורשע בתקיפה ובאיומים כלפי אמו אך במרץ 2017. בהמשך, כאמור, בתיק الآخر, תוקף שוב ומאים על אמו בכך שירצחה אותה ויגמור את העניין אחת ולתמיד, וכל זאת כאשר ברקע התמכרות קשה לשמות ומצב נפשי שאיןנו פשוט. חרף זאת, הורה בית המשפט על שחרורו של המושב להוסטל כמקום מעצר בית מוחלט. עם זאת, המושב הפר את ההוראה ובתווך כך לא מילא אחריו תנאי השחרור בכך שעזב את ההוסטל ושב לבית אמו פעמיים אחר פעם. מהמכלול האמור עולה מסוכנות רבה הנש��ת המושב הן מביצוע העבירה, הן על רקע המצב הנפשי וההרשות הפלילית הטריה כלפי אותה מתלוננת, כל שכן המושב לא קיים את תנאי שחרורו בתיק האחר. בית המשפט יסטה מהמלצות שירות המבחן במרקם מסווג דא רק במקרים חריגים. תסוקיר שירות המבחן מפורט וממצאה ולא מצאתו לטוטות ממנו. אין מקום להכבד על שירות המבחן לעורר תסוקיר משלים. התסוקיר ברור כשם, מלמד על מסוכנות הנש��ת המושב, מצב של התדרדרות עקב התמכרות, ועל כן שירות המבחן לא בא בהמלצה לבחינת התאמתו של המושב לטיפול גמילה בקהילה. נהפוך הוא, שירות המבחן מעדכן כי דווקא במסגרת מב"ן, בשב"ס, מצבו של המושב מהבחינה הנפשית החל להתיעצבר. בניסיבות אלה, בגין חלופה בנמצא, אין מנوس מההוראות על מעצרו של המושב עד לתום ההליכים, וכך אני מורה".

טענות הצדדים

6. ב"כ העורר, כך בהודעת העורר וכן בדיון שהתקיים במעמד הצדדים, שבה וביקשה להפנות את העורר לרأיו קבללה בקהילה הטיפול "צעדים", המיועדת לאנשים הסובלים מתחלוואה כפולה, ולבדיקות רפואיות הנדרשות, ולהורות לשירות המבחן לעורר תסוקיר משלים, לאחר קבלת עדמתה הקהילתית הטיפולית וקבלת תוצאות הבדיקות הרפואיות.

טעון כי העורר הינו אדם הסובל מתחלוואה כפולה, הכוללת מחלת נפש מצד התמכרות לשמות. ב"כ העורר לא הקלה ראש בעבירות המียวחות לעורר, אך טענה כי אין מדובר באירוע מהחמורים בקרב עבירות מסווג זהה. טעון כי גם אם של העורר הפגיעה אלימות פיזית נגדו. טעון כי עברו של העורר מלמד כי מסוכנותו מופנית כלפי אמו בלבד ואין מסוכנותו כלפי כלוי עלימא.

טעון כי בית המשפט קמא שגה בקבעתו כי העורר עזב את ההוסטל, בהתעלמו מהנסיבות שהובילו להרחקת העורר מהhosTEL, נוכח צריכת טיפולות נרקבויות במרשם במינונים גבוהים.

טעון כי העורר עומד על רצונו להשתלב בקהילה טיפולית כבר בשלב דיוני זה, ולא בשלב שלאחר הכרעת דין, דבר המלמד על מוטיבציה גבוהה וכנה מצדו לשיקם את אורחות חייו, בייחוד כשהלא צפוי לו עונש מאסר ממושך. טעון כי סיכוי הצלחת שיקומו של העורר הינם גבוהים ואין סיבה להמתין לסיום ההליך לצורך הפנימית לשיקום.

במסגרת הדיון, מסרה ב"כ העורר, לשאלת בית המשפט, כי העורר בן 35 ומעולם לא ניסה להשתלב במסגרת שיקומית בקהילה טיפולית.

7. ב"כ המשיבה התנגדה לבקשתו וטענה כי העורר אינו עומד בתנאים שנקבעו בפסקה, לצורך הפניה נאשם להליך שיקומי כבר בשלב המעצר. ב"כ המשיבה הפעילה למסקירות שבו קצין המבחן העורר לא החל הליכי גמילה טרם מעצרו וסביר כי לא ניתן לתת מענה ראוי למסוכנות הנובעת מהעורר ולא ניתן להתעלם מהתמונה הכלולית לכך שהעורר הורשע רק בחודש מרץ בעבירות דומות כנגד אותה מתלוונת, אמו. לפיכך, בקשה המשיבה שלא לשנות מהחלטת בית המשפט קמא ולהותיר את העורר במעצר עד לתום הלילכים.

דיון והכרעה

8. לאחר שבחנתי את עדמות הצדדים, שבתי ועינתי בהחלטות בית המשפט כאמור בהליכים המפורטים לעיל, כמו גם בתסקיר שירות המבחן, נחה דעתני כי לא נפל פגם בהחלטת בית המשפט קמא, המונפקת כדיבע.

9. הכלל אשר התגבש בפסקה הוא כי בוחינת האפשרות לשחרר נאשם להליכי טיפול וגמילה תיעשה בריגל בשלב הטיעונים לעונש, ככל שיורשע, ולא בשלב המעצר (ראו למשל: בש"פ 4068/03 **אלחרר נ' מדינת ישראל** (15.5.2003); בש"פ 04/1981 **שפוק נ' מדינת ישראל** (9.1.2005)).

זהו הכלל, אך ככל כלל - חריגים לצידם.

בבש"פ 11/1981 **מדינת ישראל נ' אשר סoiseh**, תק-על 2011(1), 4167 דן בית המשפט העליון (כב' השופט י' עמית) בקריטריונים העיקריים לשם כניסה של נאשם לחרג לכלל, כדלקמן:

"**הכלל הוא, כי העיתוי הרاءו לגמילה מסמים הוא בשלב גזירת הדין וRICTO העונש. לכלל זה חריג בתיקים שלושה או שניים מהתנאים המctrיבים הבאים והם:**

א. כאשר הנאשם החל בגמילה עוד לפני שביצוע את העבירה שבגינה נעצר.

ב. כאשר פוטנציאלי ההצלחה של הליך gamila הוא גבוה.

ג. כאשר יש בהליך gamila כדי ליתן מענה הולם למסוכנות הנש��פת מן הנאשם".

התנאי הראשון הינו העיקרי אך בית המשפט רשאי להורות על שחרור להליך gamila גם כאשר התנאי השני

והשלישי מתקדים במצטבר מבלתי שהתקדים התנאי הראשון.

הנה כי כן, בין יתר השיקולים שנקבעו בפסקה לבחינת המתאמת עצור לשחרור להליך טיפולו בשלב המעצר נמצא כי על בית המשפט לבחון:

- א. אם הנאשם התחיל כבר בהליך גמilia עוד לפני מעצרו.
 - ב. סיכוי הצלחת הטיפול, מידת התאמתו ומוסנותו של הנאשם לטיפול גמilia.
 - ג. גילו של הנאשם והזדמנויות גמilia שניתנו לו בעבר.
 - ד. האם יש בחלופת הגמilia כדי לאין או להוכיח את עילית המעצר, אם של חשש לשיבושה ליכים שפט ואם של מסוכנות לציבור.
 - ה. סוג העבירות המียวחות לנายน.
 - ו. עברו הפלילי של הנאשם.
 - ז. גזר הדין הצפוי לנายน אם יורשע.
10. בבחומו את שאלת חלופת המעצר של הנאשם בקהילה טיפולית, יבחן בית המשפט כל מקרה לגופו, לאור נסיבותיו הקונקרטיות. אין מקרה אחד דומה למשנהו, כל הנאשם שונה מחברו. במקרה דנא, ישנים שיקולים העומדים נגד בקשת ב"כ העורר, כפי שמצוואו ביטוי בהחלטת בית המשפט קמא. בכלל שיקולים אלה, יש להביא בחשבון את עצם המעשים המוחשיים לעורר, הפגנת האלים החוזרת ונשנית כלפי אמו, בהעדר מורה או חשש חרף מגבלות שהוטלו עליו ומאסר מותנה שהיא תליי ועמד נגדו. העבר הפלילי ומידת המסוכנות שבמעשיו, הם חלק מהרכיבים הנשקלים על פי החלטת סoiseה. העורר לא החל בהליך גמilia לפניו ביצוע העבירות בגין נער. עוד יש לקחת בחשבון את היקף הירעה המצוומצם שבכתביו האישום, כך שמשפטו אינו צפוי להמשך זמן רב.

מעיון בתסaurus שירות המבחן עולה בשלב זה העורר אינו בשל למהלך טיפולו דרשו ואינטנסיבי כמו זה המוצע למכורים בקהילה, אף אם בכזו המיעודת לסייעים מתחלואה כפולה. הפרוגנזה להצלחת העורר במהלך השיקומי מסווג זה הוערכה כנמוכה.

11. מכל המקבץ, סבורני כי אין העורר עומד בתנאים שנקבעו בפסקה, המצדיקים חריגה מהכלל. מקומה של בקשה ההגנה להפנותו למסגרת שיקומית במסגרת הטיעונים לעונש, ככל שיורשע. החלטת בית המשפט קמא נכונה ומונומקט, ואין הצדקה לשנותה. כאמור, העורר נדחה.

המציאות תודיע.

ניתנה היום, כ' תשרי תשע"ח, 10 אוקטובר 2017, בהעדר
הצדדים.